

SURVEILLANCE LEGIONELÓZ VO VEREJNOM ZDRAVOTNÍCTVE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

B. Kotvasová ^{1,2)}, Z. Sirotná ¹⁾, A. Gičová ¹⁾, A. Gažiová ^{1,2)}
barbora.kotvasova@uvzsr.sk, zuzana.sirotna@uvzsr.sk

¹⁾ Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, Trnavská cesta 52,
Bratislava, 826 45

²⁾ Trnavská univerzita v Trnave, FZaSP, Univerzitné námestie 1, Trnava, 918 43

Legionella spp.

- bežne vyskytujúce sa (voda, pôda,..)
- kolonizácia vodných prostredí distribučných, zásobovacích a klimatizačných systémov – príp. iných vodných stavieb
- potenciálne patogénne (*Legionella pneumophila* ser. 1)
- patogenita cca 30 zo 63 druhov (najmenej 20 druhov - epidémie)

Legionelóza

- inhalácia – efektívna cielená liečba
- Pontiacka horúčka
- Legionárska choroba → povinne hlásená
  - Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/945 z 22.júna 2018 o prenosných ochoreniach a s nimi súvisiacich osobitných zdravotných problémoch

Legionelóza

- V krajinách EÚ a európskeho priestoru ochorelo v rokoch 2016 – 2018 ročne 7000 – 11 343 ľudí
  - 70% komunitné, 20% cestovateľské, 10% nozokomiálne
  - 2008 – 2017: 30% prípadov nozokomiálnych ochorení → smrť
- **Slovensko?**
  - Legionelózy hlásené od 1985 (do 2017 – 146 prípadov: 65% komunitné, 9% nozokomiálne, 15% cestovateľské 11% nezistené → úmrtnosť 6,8%)
  - Rok 2018: **54 hlásených prípadov** (3x viac oproti iným rokom)

Organizácie

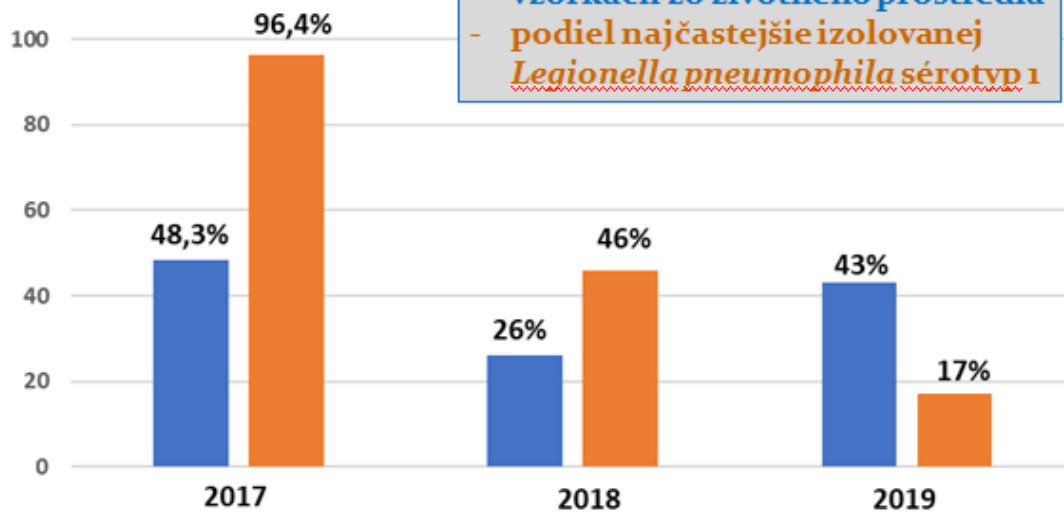
- **ELDSNet** – *European Legionnaires' Disease Surveillance Network*
- **ESCMID Study Group for Legionella Infections – ESGLI**
(*The European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases*)

Slovensko:

- národný kontaktný bod pre epidemiológiu: **Ústav epidemiológie Lekárskej fakulty Univerzity Komenského**
- národný kontaktný bod pre mikrobiológiu: **Národné referenčné centrum pre legionely v životnom prostredí**

Tabuľka: Prehľad vzoriek vyšetrených v NRC LEG v rokoch 2017-2019

Druh vzorky	Počet vzoriek		
	2017	2018	2019
Pitné vody	58	24	27
Teplá úžitková voda	122	65	61
Stery z vodného prostredia	8	-	5
Bazénové vody	59	15	11
Technologické a chladiace vody	145	126	26
Ovzdušie a stery z klimatizačných zariadení	39	46	39
Identifikácia izolátov z RÚVZ v SR	27	17	39
Epidemiologické šetrenie	31	13	32
Zabezpečenie kvality	60	4	20
S p o l u	549	310	260

Graf: Percentá pozitívnych vzoriek/percentá najčastejšieho izolátu *Legionella pneumophila* sérotyp 1 v rokoch 2017-2019

Zdravotnícke zariadenia

- V roku 2019 bolo v NRC LEG vyšetrených cielene 46 vzoriek vôd zo **zdravotníckych zariadení**, z toho sa v 33 vzorkách (72 %) zistila prítomnosť legionel s intervalom počtu $4,0 \cdot 10^2 - 4,2 \cdot 10^5$ KTJ/1000 ml.
- Najčastejšími sérotypmi boli *L. pneumophila* 3 (16x) a 1 (14x), ďalej nasledovali *L. pneumophila* sérotyp 2 (10x), sérotyp 6 (4x), sérotyp 8 a 9 (4x), *L. bozemanii* (4x), *L. gormanii* (1x) a *Legionella* spp. (2x).

Záver

Legionelóza je závažný typ pľúcnej infekcie. Vzhľadom na vzrastajúci trend ochorení ako v Európskej únii, tak aj na Slovensku, je dôležité sa tejto problematike cielene venovať. Z výsledkov analýz vzoriek vôd je zrejmé, že kolonizácia vôd legionelami je evidentná ako v nemocničných zariadeniach, tak aj v ostatných ubytovacích zariadeniach, wellnessy a kúpeľné zariadenia nevynímajúc.

Ďakujem za pozornosť.

